

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ В КУРСІ «СУЧАСНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ВИРОБНИЦТВО»

Яценко Л.І. (м. Полтава)

Реформування освіти в умовах політичних, соціальних та економічних перетворень в Україні вимагає нових підходів до організації трудової підготовки школярів. Успіх у становленні учнівської молоді залежить від педагога, котрий покликаний прищеплювати любов до праці, розвивати навички самообслуговування та здійснювати професійну підготовку. Аналізуючи сучасне середовище, можна сказати, що воно може бути названим техногенним. Виразником перетворюючої діяльності людини стали технології, які відображають сукупність способів і засобів праці, кваліфікацію працівників. Техногенне середовище характеризується різноманітністю технічних засобів і технологій, які за своєю сутністю і призначенням дозволяють забезпечити гарантоване отримання необхідного продукту праці відповідно до заданих цілей діяльності. Характер технічної оснащеності суспільства і наявних технологій відображають рівень інтелектуального, духовного потенціалу суспільства, можливості самореалізації кожної людини.

Практичне засвоєння технологічних закономірностей перетворюючої діяльності, професійне самовизначення учнівської молоді може здійснюватися лише за наявності в структурі загальної середньої освіти відповідної самостійної освітньої глазузі. Така глазузі під назвою «технологія» має місце у Базовому навчальному плані загальноосвітньої школи України. Характерною рисою оновленої глазузі є особистісна орієнтація її змістового наповнення.

Професійне самовизначення, як значущий компонент розвитку особистості, завершується тільки тоді, коли у людини сформується позитивне і реалістичне ставлення до себе, як до суб'єкта професійної діяльності. Кожний учень до закінчення навчання в школі повинен уміти свідомо вибирати професію.

В процесі вивчення основ сільськогосподарського виробництва учні мають можливість ознайомитися з великою кількістю цікавих професій. Наприклад, розділ «Бджільництво» дає інформацію про те, на скільки важливою є професія пасічника. В Україні нараховується понад двох мільйонів бджолиних сімей. І все ж нинішній стан бджільництва не відповідає вимогам сьогодення. Наше населення недостатньо забезпечується бджолиним медом – цінним продуктом харчування, який має лікувальні властивості [3, с.102].

Найважливішого ж значення набуває бджільництво як ефективний засіб підвищення урожайності і поліпшення якості фруктів, овочів, бобових трав, технічних та інших культур [2, с.102].

У зв'язку з цим бджільництво може розглядатись як важливий екологічний та економічний чинник сільськогосподарського виробництва, а тому заслуговує уваги при вивченні.

З екологічної точки зору бджоли важливі передусім як запилювачі рослин. Запилення бджолами квіток ентомофільних культур є найдешевшим засобом значного підвищення врожайності, підвищення якості насіння та плодів рослин, що забезпечують високу заплідненість квіток тієї чи іншої культури.

Розширення посівних площ цінних продовольчих культур із застосуванням високого рівня агротехніки, крім основної продукції, дає бджільництву додаткові ресурси нектару. Наприклад, 1000 га гречки створює головний медозбір для 2-3 тис. бджолиних сімей з виходом товарної продукції близько 25 кг від кожної.

Вирощування високопродуктивних медоносних кормових культур поєднує виробництво кормів для тваринництва та збільшення запасів нектару для пасік. Для цього вигідно використовувати буркун білий, озимий ріпак, еспарцет, червону конюшину, люцерну посівну та інші бобові багаторічні культури, що дають високоякісний корм тваринам і добрий медозбір бджолам, сільфію

пронизанолісту, живокіст шорсткий - нові багаторічні кормово-медоносні культури з високою врожайністю зеленої маси, які щорічно можуть давати підтримуючий медозбір.

Розширення посівів нектаро-кормових сумішок забезпечує тваринництво різними видами кормів, а бджіл - додатковим медозбором. Із впровадженням таких посівів медоносні рослини поширюються на додаткові площі без відведення під них окремих земельних ділянок і збільшують у цілому вихід продукції на одиницю площі.

Вирощування високопродуктивних медоносів у суміщі з продовольчими культурами спрямоване на збільшення запасів нектару без відведення додаткових площ. Поукісні та поживні посіви медоносів також поліпшують умови медозбору. Для них найбільш придатна гречка, яку висівають після весняного або ранньолітнього збирання кормових культур, насінників ріпаку озимого, ранніх колосових. Вона дає задовільний урожай основної продукції та медовий запас - 40-70 кг на 1 га. Потім соняшник із горохом або кукурудзою та редька олійна на корм тваринам і як медоноси, а також гірчиця біла з горохом. Поживні та поукісні посіви цих медоносів особливо важливі, оскільки забезпечують бджолині сім'ї кормом наприкінці сезону, що сприяє добрій підготовці їх до зими.

Вирощування медоносних культур у міжряддях саду (поряд з поліпшенням кормової бази) для бджіл є важливим агротехнічним заходом у підвищенні родючості ґрунту, а також як сидеральне добриво. За період цвітіння медоносів, до приорування зеленої маси, бджоли збирають додаткову кількість нектару і пилку.

Висівання медоносів на непридатних землях (схилах балок, горбів, круч), де потрібно впроваджувати протиерозійні заходи, перетворює зайняті площі в багате джерело нектару й пилку для бджіл. Використання у ползахисних, придорожних, протиерозійних і озеленювальних насадженнях дерев і кущів, що добре нектароносять, сприяє значному поліпшенню медоносної бази бджільництва. У різних природно-кліматичних зонах медопродуктивність багаторічних насаджень збільшують за рахунок висаджування кленів - польового, гостролистого і татарського; липи - серцелистої, широколистої і пухнастої; білої акації, жимолості, гледичії, софори, кизилу, амфори, верби, смородини золотистої, сніжноягідника, айланта, кизильника, амурського пробкового дерева, лоха вузьколистого та ін.

Відновлення в лісах цінних медоносних порід дерев і кущів складає чималий резерв для розвитку бджільництва на перспективу. Додаткові 3-5 дерев липи у зрілому віці підвищують медопродуктивність 1 га лісу на 10 кг. Якби цього досягти на всій площі лісів України, то при використанні бджолами навіть 1/4 приросту запасів нектару можна було б додатково утримувати 250 тис. сімей [1, с.87].

Таким чином, розглянуті основи бджільництва не розкривають всієї специфіки функціонування в умовах сучасного суспільства, але їх реалізація в педагогічній практиці дозволить ефективно вирішувати питання свідомого вибору професії в цій сільськогосподарській галузі і раціонально розподіляти трудові ресурси країни в умовах ринкових відносин.

Література

1. Гайдар В.А., Пилипенко В.П. Карпатские пчелы. 2-е изд., перераб. и доп. - Ужгород: Карпаты, 1989. —160с.
2. Полищук В.П., Пилипенко В.П. Пчеловодство. - К.: Выща школа, - 1990. — 158 с.
3. Радіонов В.В., Шабаршов І.А. Якщо ви маєте бджіл. - К.: Урожай. - 1991. — 210 с.